OPEN RESEARCH EUROPE – pogosta vprašanja in odgovori

Posodobljeno: oktober 2026

Osnovne informacije

1. Kaj je platforma ORE?

Open Research Europe (ORE) je evropska platforma za odprto objavljanje znanstvenih rezultatov brez stroškov za avtorje in bralce, ki omogoča objavljanje širokega nabora rezultatov raziskovalnega dela ter zagotavlja transparentne uredniške storitve. Platformo od leta 2026 gosti in operativno podpira CERN, upravlja pa jo konzorcij17 sodelujočih organizacij, ki financirajo ali izvajajo raziskovalno dejavnost. Njen namen je povečati enakost, raznolikost in transparentnost znanstvenih objav, kar bo koristilo celotni raziskovalni skupnosti in s tem širši družbi.

ORE pomembno prispeva k uresničevanju ciljev Evropskega raziskovalnega prostora (ERA) in usmeritev slovenskega strateškega in normativnega okvira odprte znanosti, zlasti Resolucije o znanstvenoraziskovalni in inovacijski strategiji Slovenije (ReZrIS30), Uredbe o izvajanju znanstvenoraziskovalnega dela v skladu z načeli odprte znanosti in Akcijskega načrta za odprto znanost ter zahtev ARIS glede odprtega dostopa do znanstvenih raziskav.

Spoznajte platformo: https://ore.eu/ore/

2. Komu je platforma namenjena?

Platforma ORE je namenjena raziskovalcem iz sodelujočih držav in institucij, ki izpolnjujejo pogoje za objavo. Ker je Javna agencija za znanstvenoraziskovalno in inovacijsko dejavnost Republike Slovenije (ARIS) članica konzorcija ORE, je brezplačno objavljanje na platformi omogočeno tudi raziskovalcem iz Slovenije.

3. Katere so ključne prednosti platforme?

ORE je zasnovan tako, da raziskovalcem pomaga pri odprtem, hitrem in odgovornem deljenju rezultatov njihovega dela. ORE, ki ga podpira partnerstvo nacionalnih organizacij za financiranje

raziskav, raziskovalnih organizacij, Evropske komisije in CERN-a, ponuja zanesljivo okolje za objavljanje, ustvarjeno za potrebe raziskovalne skupnosti.

Ključne prednosti nadgrajene platforme ORE so:

- bistveno razširjen krog raziskovalcev, upravičenih do objavljanja:
  - več kot 1,5 milijona raziskovalcev iz sodelujočih držav;
  - za upravičenost zadostuje, da je vsaj eden od soavtorjev upravičen do objave
  - na podlagi financiranja sodelujoče države oz. institucije;
  - možnost objavljanja ohranjajo tudi raziskovalci, upravičeni na podlagi financiranja Evropske unije.
- uporaba pristopa objave pred recenzijo (*publish-first)*:
  - objava sledi temeljitemu tehničnemu, uredniškemu in administrativnemu preverjanju, ne pa dolgotrajnemu recenzijskemu postopku;
  - rezultati raziskav so hitro dostopni javnosti.
- recenzijski postopek temelji na odprtem, transparentnem vrednotenju po objavi (post-publication peer review):
  - uporablja koncept *Publish → Review → Curate* (model PRC);
  - po objavi članka sledi recenzijski postopek, ki je javen in transparenten;
  - recenzijska poročila, odgovori avtorjev in nove različice članka so javno dostopni, kar zagotavlja sledljivost postopka.
- brez stroškov objave za avtorje (brez APC):
  - omogoča enakopravne možnosti objavljanja;
  - možnost objave ni odvisna od finančnih zmožnosti avtorjev oziroma njihovih institucij;
  - podpira širše uveljavljanje diamantnega odprtega dostopa;
  - stroške objave si delijo financerji in raziskovalne organizacije, ki ORE podpirajo kot članice konzorcija, s čimer prispevajo k vzpostavitvi založniškega sistema, ki je odprt, trajnosten in dostopen raziskovalcem.
- aktivno spodbujanje sodelovanja raziskovalnih skupnosti iz različnih okolij, disciplin in raziskovalnih usmeritev.

Prednosti za avtorje:

- večja vidnost in širši doseg,
- izpolnjevanje zahtev glede odprtega dostopa,
- hitro razširjanje rezultatov raziskav,
- temeljito preverjanje pred objavo,
- objavljanje pod svojimi pogoji,
- brez pristojbin za avtorje in bralce,
- recenziranje po objavi,
- širok nabor raziskovalnih rezultatov.

4. Kdo lahko objavlja na platformi?

Za objavo na platformi ORE mora vsaj eden od avtorjev oddanega članka izpolnjevati vsaj enega od spodnjih pogojev. Upravičeni avtor mora imeti aktiven in preverljiv institucionalni e-poštni naslov:

- upravičeni avtor mora biti povezan z institucijo, ki financira ORE, ALI
- povezan z institucijo s sedežem v državi, ki jo pokriva eden od financerjev ORE, ALI

- biti zaposlen pri Evropski komisiji ali eni od organizacij Evropske unije, pri čemer mora biti članek rezultat delovnih obveznosti v okviru te zaposlitve, ALI
- sodelovati pri tekočem ali zaključenem raziskovalnem projektu Evropske komisije, pri čemer mora biti članek rezultat tega projekta.

Članek mora biti izvirno delo.

Več informacij na: https://ore.eu/eligibility

Založniški model in uredniški postopek

5. Kakšen je model objavljanja na platformi ORE?

ORE združuje hitro objavljanje s temeljitim preverjanjem in transparentnim recenzijskim postopkom.

ORE je recenzirana platforma za objavljanje. Za razliko od strežnika za prednatise ali repozitorija, ORE ponuja uredniške storitve, vključno s temeljitim uredniškim preverjanjem pred objavo in strokovno recenzijo. Pred objavo se preverita skladnost prispevka z uredniškimi, etičnimi in tehničnimi zahtevami platforme ter izpolnjevanje pogojev za objavo.

ORE sledi konceptu *Publish – Review – Curate* (model PRC), ki omogoča hitro deljenje raziskovalnih izsledkov, hkrati pa zagotavlja temeljito presojo prek odprtega recenzijskega postopka. Po opravljenem nizu preverjanj pred objavo so članki hitro objavljeni, nato pa samodejno preidejo v fazo odprte recenzije.

Ta model povečuje transparentnost, pospešuje razširjanje raziskovalnih rezultatov ter ločuje objavo od vrednotenja, kar omogoča več ravni presoje skozi čas. S kombinacijo hitrega objavljanja, strukturirane recenzije in strokovnega kuriranja model PRC zagotavlja bolj dinamično in celovito predstavitev razvijajočega se korpusa znanstvenih objav.

Recenzijska poročila, odgovori avtorjev in nove različice članka so javno dostopni, kar zagotavlja transparentnost in sledljivost recenzijskega postopka.

6. Katere raziskovalne rezultate je mogoče objaviti na platformi ORE?

ORE omogoča objavo raznolikih raziskovalnih prispevkov.

Platforma objavlja širok nabor raziskovalnih rezultatov, od raziskovalnih člankov in opisov metod do programskih orodij, člankov o podatkih, preglednih člankov in drugih znanstvenih prispevkov.

Sprejemajo se raziskovalne ugotovitve ne glede na izid, vključno s pozitivnimi, negativnimi in ničelnimi rezultati ter študijami, ki potrjujejo ali ovržejo prejšnje ugotovitve. Poudarek je na znanstveni kakovosti, preglednosti in prispevku k znanju.

Več informacij na: https://ore.eu/article-guidelines

	Natural sciences	Engineering and technology	Medical and health sciences	Agriculture and veterinary sciences	Social sciences	Humanities and the arts
Case study	•	•	•	•	•	•
Research Article	•	•	•	•	•	•
Brief Report	•	•	•	•	•	•
Data Note	•	•	•	•	•	•
Method Article	•	•	•	•	•	•
Open Letter	•	•	•	•	•	•
Software Tool Article	•	•	•	•	•	•
Review	•	•	•	•	•	•
Case Report	•	•	•	•		
Registered Report	•	•	•	•	•	
Clinical Practice Article	•	•	•	•		
Study Protocol	•	•	•	•	•	
Systematic Review	•	•	•	•	•	
Essay					•	•

7. Ali ima ORE faktor vpliva?

ORE se osredotoča na vrednost raziskave in ne na ugled mesta objave.

Open Research Europe nima faktorja vpliva in tega tudi v prihodnje ne bo prizadevala. Evropska komisija ter vse večje število financerjev, institucij in organizacij podpirajo širši pogled na raziskovalne dosežke, pri tem pa poudarjajo, da sta pomembna kakovost in vrednost objavljenih, deljenih in ponovno uporabljenih raziskovalnih rezultatov, ne pa ugled revije ali platforme, na kateri so objavljeni.

Open Research Europe podpira odgovorno uporabo raziskovalnih kazalnikov in njihovo uporabo pri vrednotenju raziskovalnega dela – pri čemer sledi načelom, kot sta na primer Leidenski manifest (Leiden Manifesto) in DORA (Declaration on Research Assessment). Vsak članek, objavljen na platformi ORE, vključuje stran s kazalniki, ki prikazujejo njegov doseg, zanimanje zanj in njegovo »kakovost«. Ti vključujejo tradicionalne kazalnike, kot so podatki o citiranosti članka, ter podatke o njegovem dosegu in odzivu, na primer število ogledov in prenosov ter odzive na družbenih omrežjih ter druge oblike širšega odziva na objavo.

8. Kako ORE zagotavlja kakovost članka pred objavo?

Vsak prispevek je pred objavo podvržen temeljitemu tehničnemu, uredniškemu in administrativnemu preverjanju. Preverita se skladnost prispevka z uredniškimi, etičnimi in tehničnimi zahtevami platforme ter izpolnjevanje pogojev za objavo. Preverjanje pred objavo med drugim vključuje:

- izpolnjevanje pogojev za objavo,
- raziskovalno etiko in integriteto,
- preverjanje morebitnega plagiatorstva,

- jezik in berljivost,
- preverjanje integritete slik,
- zahteve glede podatkov in poročanja,
- skladnost s pravili platforme.

Več informacij na: https://ore.eu/ore/how-publishing-works

9. Kako poteka recenzijski postopek na platformi ORE?

Recenzija člankov poteka po njihovi objavi. Ko članek uspešno prestane preverjanja pred objavo (tehnično, uredniško, administrativno) in je objavljen, so strokovni recenzenti uradno povabljeni k sodelovanju v postopku odprte recenzije.

Postopek je javen in transparenten: identitete vseh vpletenih so razkrite; recenzenti komunicirajo z urednikom, drugimi recenzenti in avtorji; recenzijska poročila so objavljena ob članku; komentiranje po objavi pa je omogočeno vsem, vključno z bralci.

Takšen pristop zagotavlja, da je postopek vrednotenja pregleden in zavezan k odgovornosti ter da postane del samega znanstvenega zapisa.

Več informacij na: https://ore.eu/ore/how-reviewing-works

10. Kje bodo članki indeksirani?

Raziskovalne vsebine na platformi ORE so zasnovane tako, da so lahko dostopne in vidne.
Vse objave na ORE so indeksirane na Google Učenjaku (*Google Scholar)*.

Članki, ki uspešno opravijo recenzijski postopek (tj. prejmejo vsaj dve poročili z oceno »odobreno« ali eno poročilo z oceno »odobreno« in dve z oceno »odobreno s pridržki«), izpolnjujejo pogoje za vključitev v številne bibliografske zbirke podatkov in storitve indeksiranja. ORE je trenutno indeksiran v več kot 20 različnih zbirkah podatkov, npr. Scopus in PubMed Central, kar pripomore k večji vidnosti in dostopnosti vašega dela.

Več informacij na: https://ore.eu/indexation

11. Kako ORE ravna z metapodatki za raziskave, objavljene na platformi?

ORE povezuje raziskave s pomočjo bogatih in odprtih metapodatkov. Kakovostni metapodatki so ključni za odkrivanje, preglednost in uporabljivost raziskovalnih rezultatov.

Vsaka različica članka, objavljena na ORE, prejme svoj identifikator DOI, trajne identifikatorje pa dobijo tudi recenzijska poročila. To ustvarja jasne povezave med publikacijami, recenzijami, avtorji, financerji in raziskovalnimi rezultati.

V postopku oddaje se zbirajo ključni metapodatki, kot so identifikatorji financerjev (*funder ID*) in trajni identifikatorji financiranja (*grant DOI*), kar dodatno izboljšuje odkrivanje, sledljivost in interoperabilnost raziskav, objavljenih na platformi.

Vključevanje skupnosti

12. Kako lahko financerji in institucije prepoznajo in nagradijo raziskave, objavljene na tej platformi?

Članki, objavljeni na platformi ORE, so povezani z različnimi kvantitativnimi in kvalitativnimi kazalniki na ravni posameznega članka, kar omogoča vrednotenje članka na podlagi njegove lastne kakovosti. Pomembno podlago za presojo zagotavljajo tudi javno dostopna recenzijska poročila. Ta dopolnjujejo tradicionalne kvantitativne podatke, kot so število ogledov, prenosov in citatov. ORE želi spodbujati objavljanje kakovostnih raziskav ter njihovo ustrezno prepoznavanje in vrednotenje med vsemi deležniki, ne le med financerji in akademskimi institucijami.

13. Zakaj bi morala znanstvena skupnost zaupati ORE?

1. ORE podpira široka koalicija organizacij, ki financirajo in izvajajo raziskave ter Evropske komisije, CERN pa zagotavlja gostovanje in operativno podporo. To partnerstvo uveljavljenih institucij zagotavlja zanesljivo, trajnostno in dobro vodeno platformo.
2. ORE ponuja visokokakovostno tehnično infrastrukturo, skupaj s strogim in popolnoma transparentnim recenzijskim postopkom, kar pomaga zagotoviti verodostojnost in vidnost objavljenih raziskovalnih rezultatov. Celoten postopek, od oddaje do recenzije, je odprt, kar krepi zaupanje v sistem.
3. Vsak prispevek prestane temeljita preverjanja pred objavo, ki vključujejo tehnične, uredniške, etične in administrativne vidike. S tem se zagotavlja, da objavljene vsebine izpolnjujejo standarde, ki jih pričakuje raziskovalna skupnost.
4. ORE podpira razvoj raziskovalnih skupnosti, ki se oblikujejo okoli določenih tem, in omogoča sodelovanje ter izmenjavo.
5. Ključno vlogo pri zagotavljanju, da platforma ostane usklajena s potrebami in vrednotami raziskovalne skupnosti, ima Znanstveni svetovalni odbor (*Scientific Advisory Board* – SAB). SAB združuje 22 raziskovalcev in raziskovalk, ki so priznani po svoji znanstveni odličnosti, uredniškem znanju, izkušnjah pri vrednotenju raziskav in predanosti odprti znanosti. Njihova stališča pomagajo pri oblikovanju strateškega razvoja in uredniških praks ORE.

14. Ali platforma ORE deluje po modelu diamantnega odprtega dostopa?

ORE se ujema s številnimi načeli objavljanja po modelu diamantnega odprtega dostopa in izpolnjuje pet od šestih operativnih meril za revije diamantnega odprtega dostopa, ki jih je sprejelo Evropsko središče za zmogljivosti diamantnega odprtega dostopa (*European Diamond Capacity Hub* – EDCH). Čeprav nova faza platforme ne bo odprta za vse avtorje, ima ORE vse druge značilnosti, ki operativno opredeljujejo odprti diamantni dostop v skladu z merili evropskega registra diamantnih revij (*Diamond Discovery Hub* - DDH).

ORE je platforma za znanstveno objavljanje, na kateri so rezultati raziskav opremljeni s trajnimi identifikatorji in objavljeni pod licencami odprtega dostopa. Prav tako izpolnjuje merila DDH za

skupnostno upravljano infrastrukturo. Platformo gosti in operativno podpira CERN (Evropska organizacija za jedrske raziskave), upravlja pa jo konzorcij sedemnajstih financerjev in raziskovalnih organizacij. Stroške objave v celoti krijejo te sodelujoče organizacije, kar zagotavlja, da se niti avtorji niti bralci ne soočajo s finančnimi ovirami v okviru trenutnega obsega platforme.

Širitve ORE ne smemo razumeti kot konkurenco obstoječim revijam in platformam diamantnega odprtega dostopa, temveč kot dopolnitev razvijajoče se evropske infrastrukture znanstvenega komuniciranja. Večja prepoznavnost ORE lahko raziskovalce seznani z inovativnimi modeli objavljanja in pokaže, da je mogoče kakovostne založniške storitve organizirati tudi zunaj komercialnih okvirov.